

Stoler vi ikke på egne hygienetiltak?

I fjor høst ble NTF kontaktet av en hiv-positiv mann som hadde slitt med å finne en tannlege som ville behandle ham. Etter mye om og men, og etter at vårt sekretariat hadde klart å skaffe ham time i Den offentlige tannhelsetjenesten, hadde han selv fått et behandlingstilbud hos en privatpraktiserende tannlege, dog som dagens siste pasient.

Saken kom – helt tilfeldig – opp en ukes tid før verdens AIDS-dag, og pasienten anmeldte de avvisende tannlegene til fylkeslegen. Undertegnede ble kontaktet av VG, hvis journalist hadde funnet våre kommentarer til saken på NTFs nettsted. Uten å ta stilling til en konkret sak som jeg knapt nok kjente, var det all grunn til å slå fast følgende: De hygieneregimer som norske tannleger anbefales å følge, innebærer at pasientenes smittestatus er underordnet. Faktum er at vi aldri kan forsikre oss om at pasientene våre er hepatitt-, eller for den saks skyld hiv-negative. Førstnevnte er en langt vanligere smittefaktor enn hiv.

Tannlegenes hygienerutiner skal ta hånd om smitterisikoen og redusere den til et ubetydelig minimum. Således er det ingen grunn til å stigmatisere hiv-positive pasienter. Tvert imot; kunnskap om deres situasjon er nødvendig for at vi skal kunne

ytte de tannhelsetjenester som de har bruk for. Det er i den sammenheng grunn til å huske på at de hiv-positive, med sitt reduserte immunforsvar, selv har behov for behandling i omgivelser der de ikke blir utsatt for unødig smitterisiko.

Selv om vi nå har levd med aids-epidemien i mer enn 15 år, så har de færreste av landets tannleger mange kjente hiv-positive blant sine pasienter. Det foreligger imidlertid en smitteveileder som foreskriver relevante tiltak for å sikre tannhelsepersonellet og deres pasienter mot alvorlig smitte. Dersom disse tiltakene følges, kan vi føle oss trygge. Likeså kan våre «friske» pasienter føle trygghet når de oppsøker oss. Fortsatt er det likevel enkelte tannleger som åpenbart er på utrygg grunn når en pasient tilkjenner sin hiv-positive status. Kanskje er de usikre på vegne av sine medarbeidere? Kan hende er det frykten for rykteflom blant praksisens friske pasienter som er avgjørende når «nykommeren» avvises?

Henvisning til timer «etter kontortid» oppfattes som stigmatiserende av den hiv-positive. For å ta det siste først; vi behøver

ikke akseptere at det å være siste pasient – i seg selv – skal oppfattes som stigmatiserende. Hver dag er nødvendigvis én pasient den siste. Vi må imidlertid forstå at enkelte hardt rammede pasienter, etter en smertefull kamp for sin situasjon, er spesielt vare for signalene de mottar. Det er for øvrig – i praksis – liten grunn til å henvise hepatitt- eller hiv-positive til siste time som følge av deres smittestatus. Dersom vi har holdbare hygienerutiner, skal enhver pasient i prinsippet kunne være smittebærer, uten at våre medarbeidere behøver å bite negler av den grunn.

Pasienter som får vite at deres tannlege behandler hiv-positive pasienter, skal kunne tenke som så; problemet er ikke smittebærerne som tilkjenner sin smittestatus. Min sikkerhet trues kun dersom tannlegen min ikke har tilstrekkelige hygienerutiner. Det at tannlegen tar imot hiv-positive pasienter, viser at han stoler på hygienerutinene sine.

Paul Christian Bickel